

Egypt'an Sinuhet (Mika Waltari)

Já, Sinuhet, syn Senmuta a jeho ženy Kipy píši tyto knihy. Nikoli proto, abych chválil bohy země Kemet, neboť jsem jimi znechucen. Nikoli proto, abych chválil faraóny, neboť jsem znechucen jejich činy. Jedině pro sebe sama píši. Ne, abych lichotil králům, ne že bych se bál časů příštích, ani že bych v ně doufal. Neboť za svého života jsem tolik zkusil a tolik ztratil, že marný strach mne nemůže znepokojit a jsem znechucen nadějí na nesmrtelnost, jako jsem znechucen bohy a králi. Tedy jediné pro sebe píši a tím - myslím - se liším ode všech, kdo psali přede mnou i kdož budou psát po mně.

Já, Sinuhet, píši toto v plném vědomí, že mé činy byly špatné a mé cesty nesprávné, ale také v jistotě, že nikdo si nevezme ponaučení, bude-li náhodou čist má slova. Proto píši jen pro sebe sama.

Setkání (Bruno Ferrero)

„Měl jsem pro sebe celé kupé. Pak nastoupila jedna dívka,“ vyprávěl mladý slepý Ind. „Muž se ženou, co ji přišli doprovodit, byli nejspíš její rodiče. Kladli jí na srdce spoustu věcí. Protože jsem už tehdy neviděl, nemohl jsem vědět, jak tato dívka vypadá, ale líbil se mi její hlas.“

„Jedete do Dehra Dun?“ zeptal jsem se jí, když jsme vyjížděli ze stanice. Přemýšlel jsem, jestli se mi podaří před ní skrýt, že nevidím. Říkal jsem si, že by to nemělo být tak těžké, když zůstanu sedět.

„Jedu do Saharanpuru,“ odpověděla dívka. „Tam na mě bude čekat teta. Kam jedete vy?“

„Do Dehra Dun a potom do Mussorie,“ řekl jsem.

„To se máte! Tolik bych se chtěla do Mussorie dostat. Miluji hory. Zvlášť v říjnu.“

„Ano, je to nejkrásnější období,“ přitakal jsem a vzpomínal na dobu, kdy jsem ještě viděl „na horách je všude plno divokých aster, slunce příjemně hřeje a večer si člověk může sednout ke krbu a

usrkávat brandy. Většina turistů je už pryč a ulice jsou tiché a skoro prázdné.“

Mlčela, a tak jsem přemýšlel, zda ji má slova tak zasáhla, nebo jestli mě má za sentimentálního žvanila. Pak jsem udělal chybu. „Jaké je venku počasí?“ zeptal jsem se.

„Ale nezdálo by se, že by jí ta otázka připadala zvláštní. Že by si už všimla, že nevidím?“ Ale její odpověď vyvrátila mé pochybnosti. Tak se podívejte z okna,“ řekla zcela přirozeně.

Posunul jsem se po sedadle a pohmatu jsem hledal okénko. Bylo otevřené. Otočil jsem se k němu a představoval jsem si, že si prohlížím krajinu kolem. Ve své fantazii jsem viděl rychle se míhající telegrafní sloupy. „Všimla jste si, že to vypadá, že se hýbají ty stromy a my, že stojíme?“

„Tak už to bývá,“ odpověděla.

Obrátil jsem k ní obličej a chvíli jsme seděli mlčky. „Máte zajímavý obličej,“ řekl jsem konečně. Pěkně se zasmála, jasně a zvučně. „To jsem ráda, že mi to říkáte. Už mám po krk těch, co mi říkají, že mám pěknou tvářičku.“

„Takže jsi opravdu hezká,“ pomyslel jsem si a pokračoval jsem nahlas: „Ale zajímavý obličej může být také velmi krásný.“

„Jste velmi galantní,“ odpověděla, „ale proč jste tak vážný?“

„Za chvíli vystupujete,“ řekl jsem trochu úsečně.

„Bohu díky. Nesnáším dlouhé cesty vlakem.“

Zato já bych tam s ní byl celou věčnost, jen abych slyšel její hlas. Měl stříbrné tóny horské bystřiny. Určitě na naše setkání zapomene, jen co vystoupí z vlaku, ale já na ni budu myslet celou cestu a jistě i potom.

Vlak se zastavil ve stanici. Na dívku někdo zavolal a v kupé po ní zůstal jen její parfém.

Přistoupil muž a něco si bručel pod vousy. Vlak se dal znovu do pohybu. Nahmatl jsem okénko a posadil jsem se k němu s obličejem obráceným do světla, které pro mě bylo tmou. Mohl bych si zahrát i se svým novým sousedem.

„Je mi líto, že nejsem tak zajímavý společník jako ta dívka, co právě odešla,“ snažil se navázat řeč spolucestující.

„Byla to zajímavá dívka,“ řekl jsem, „mohl byste mi říci... měla dlouhé nebo krátké vlasy?“

„Nevím,“ odpověděl překvapeně, „pamatuji si jenom její oči, vlasy ne. Měla tak krásné oči! Škoda, že jí nebyly k ničemu... byla úplně slepá. Vy jste si toho nevšiml?“

Jako když dva slepci předstírají, že vidí... Kolik lidských setkání tak vypadá. Ze strachu ukázat jací vlastně jsme. A tak člověku utečou rozhodující setkání života. Některá se už nikdy nebudou opakovat..

Slova, která jsem si přál napsat sám (Robert Fulghum)

Až umřu, chci, aby moje smrt byla klidná a tichá - abych zemřel ve spánku jako můj děda, rozhodně nechci ječet a rvát jako všichni ostatní, co s ním v tom autě jeli.

„Co je to **opravdové**?“ zeptal se jednoho dne Králík, když leželi bok po boku... „Znamená to snad, že v tobě něco bzučí a čouhá z tebe nějaká páka?“

„Opravdové vůbec není o tom, jak jsi udělaný,“ řekl mu koník Plyšák. „To se to prostě najednou stane. Třeba když tě má dítě hodně, ale opravdu hodně dlouho rádo, nejenže si s tebou hraje, ale že tě **opravdu** miluje, tak potom jsi teprve opravdový.“

„A bolí to?“ zeptal se Králík.

„Někdy,“ odpověděl koník, protože vždycky říkal pravdu. „Ale když jsi opravdový, tak už ti bolest nevadí.“

„A stane se to najednou, jako když tě natáhnou klíčkem, anebo kousek po kousku?“

„Najednou se to nestane,“ řekl koník. „Jde to postupně a trvá to dlouho. Proto k tomu málokdy dojde u věcí, které se snadno rozbijí nebo mají ostré hrany a je třeba s nimi zacházet opatrně. Spíš platí, že když začneš být opravdový, tak už ti díky vši té lásce vypadaly chlupy a už nemáš oči a jsi celý odraný a nožičky ti visí jen na vlásku. Ale na tom všem přece vůbec nezáleží, protože jakmile jsi opravdový, tak nemůžeš být ani ošklivý, leda snad pro lidi, kteří tomu nerozumí.

(Mary Williamsová)

Opravdu nemusíš nic být.
A nemusíš nic dělat.
Opravdu nemusíš nic mít.
A nemusíš nic vědět.
Opravdu se nemusíš ničím stát.
Ale je užitečné vědět, že oheň pálí,
a že když prší, tak hlína je mokrá...

Jeden newyorský instalatér cizího původu, který jen omezeně vládl anglickým jazykem, napsal Národnímu úřadu norem, že přišel na to, jak kyselina solná výborně čistí ucpaný odpad, a jestli se tedy pánové domnívají, že tento přípravek může používat.

A jeden vědec z toho úřadu mu odepsal:

„Účinnost kyseliny sodné je neoddiskutovatelná, avšak korozní reziduum je inkompatibilní s permanencí kovu.“

Instalatér v dalším dopise poděkoval za sdělení, že je to metoda vhodná. Dotyčného vědce to poněkud znepokojilo a ukázal to druhému vědci, svému šéfovi. Ten instalatérovi napsal:

„Odmítáme zodpovědnost za produkci toxického a nebezpečného rezidua po aplikaci kyseliny solné a doporučujeme vám, abyste zvolil alternativní postup.“

Instalatér odepsal, že s úřadem naprosto souhlasí - kyselina solná je vynikající a účinná. Nejvyšší vědec, nadřízený těch dvou předchozích, nakonec ze slepé uličky vykročil tak, že se odpoutal od technické terminologie a napsal následující větu:

„Kyselinu solnou nepoužívejte, protože žere trubky jako divá!“

„A král toužil po takovém nápisu, který by platil tisíc let až do konce světa?“

„Ano, přesně tak.“

„Po myšlence tak pravdivé a hluboké, že by byla platná za všech okolností?“

„Ano, o nic jiného mu nešlo.“

„Po nápisu, jenž by platil neustále a za všech okolností, i kdyby na něj někdo plival či se mu vysmíval?“

„Ano, přesně takový nápis poručil král svým mudrcům napsat.“

„A co tedy napsali?“

„Čtyři slova: **I TOTO JEDNOU POMINE.**“

Růže (Bruno Ferrero)

Německý básník Rilke bydlel jistý čas v Paříži. Každý den, když chodil na univerzitu za svou francouzskou přítelkyní, procházel jednou velmi rušnou ulicí.

Na jednom rohu této ulice vídal pokaždé žebračku, která prosila chodce o almužnu. Žena seděla bez hnutí jako socha vždycky na stejném místě s rukou nataženou a očima sklopenýma k zemi.

Rilke jí nikdy nic nedal, zatímco jeho společnice ji pokaždé nějakým penízem podarovala.

Mladé Francouzce to bylo divné a tak se básníka zeptala: „Proč té chudince nikdy nic nedáš?“

„Měli bychom obdarovávat srdce, ne ruce,“ odpověděl básník.

Dalšího dne přišel Rilke s nádhernou, čerstvě rozvitou růží. Vložil ji žebračce do ruky a chtěl odejít.

A tu se stalo něco neočekávaného. Žebračka zvedla oči, pohlédla na básníka, namáhavě se zvedla ze země, uchopila jeho ruku a políbila ji. Růží přitiskla na prsa a pomalu odcházela.

Celý týden ji nikdo neviděl. Ale za osm dní znovu seděla na svém obvyklém rohu ulice. Tiše a bez hnutí jako vždycky.

„Z čeho žila po celou tu dobu, kdy nic nedostávala?“ ptala se francouzská dívka.

„Z růže,“ odpověděl básník.

Radostná zvěst (Anthony de Mello)

Toto je Radostná zvěst, kterou přinesl náš Pán Ježíš Kristus:

Ježíš začal učit v podobenstvích. Pravidl:

Království nebeské je jako dva bratři, kteří byli Bohem povoláni, aby se vzdali všeho, co mají, a sloužili lidstvu.

Odezva staršího bratra na toto volání byla šlechetná, přestože musel odtrhnout své srdce od rodiny a dívky, kterou miloval a kterou si toužil vzít. Odešel do vzdálené země, kde se zasvětil službě těm nejhudším z nejchudších.

Nakonec se v té zemi rozmohla perzekuce. Byl zatčen, falešně obviněn, mučen a usmrcen.

A Bůh mu řekl: „Výborně, dobrý a věrný služebníku! Odvedl jsi mi služby za tisíc hřiven. Teď tě čeká odměna, která vydá za miliardu, celou miliardu hřiven. Vstup do radosti svého Pána.“

Mladší bratr na Boží volání nereagoval tak šlechetně. Rozhodl se, že si ho nebude všímat a přece jen se oženil s dívkou, kterou miloval. Prožil štátný manželský život, v práci se mu dařilo a nakonec se stal slavným a bohatým. Čas od času podaroval chudé almužnou.

A když přišel jeho čas, Pán mu řekl: „Výborně, dobrý a věrný služebníku. Odvedl jsi mi služby za deset hřiven. Teď tě čeká odměna, která vydá za miliardu, celou miliardu hřiven. Vstup do radosti svého pána.“

Starší bratr byl překvapený, že se mu Bůh odměňuje stejnou měrou jako mladšímu bratrovi. A byl rád. Právil: „Pane, i s tím, kdybych se měl ještě jednou narodit a žít svůj život, udělal bych to všechno pro Tebe znovu.“

Mimořádná matka (Bruno Ferrero)

Napadlo vás někdy přemýšlet tom, jak se vybírají matky pro postižené děti?

Já si to představuji tak, že Bůh dává instrukce andělům a ti si je zapisují do ohromné matriky.

„Armstrongová Beth, syn. Patronem bude Matouš.“

„Forestová Marjorie, dcera. Patronkou bude Cecílie.“

„Rutledgová Carrie, dvojčata. Patronem... třeba Gerhard, ten je zvyklý na málo zbožné lidi.“

Až andělům nadiktuje jedno jméno, při kterém se usměje: „Těhle dámě dáme postižené dítě.“

Anděl se zvědavě zeptá: „Bože, proč právě jí? Vždyť je tak šťastná.“

„Právě proto,“ odpoví Bůh s úsměvem. „Copak bych mohl svěřit postižené dítě ženě, která nezná radost? To by bylo kruté.“

„Ale je trpělivá?“ ptá se anděl.

„Nechci, aby byla příliš trpělivá, jinak se utopí v sebelítosti a bolesti. Až se vzpomene na z té rány a zármutku, určitě to zvládne.“

„Ale Pane. myslím, že ta žena v tebe ani nevěří.“

Bůh se usměje. „Na tom nesejde. O to se můžu postarat. Ta žena je dokonalá. Má správnou dávku egoismu.“

Andělovi to vzdalo dech: „Egoismu? Copak to je nějaká ctnost?“

Bůh přikývne: „Jestli se od syna nedokáže čas od času oddělit, nikdy nedokáže přežít. To je žena, které žehnám ne zcela dokonalým dítětem. Ještě to neví, ale budou jí mít co závidět.“

Nikdy nic nebude brát jako samozřejmost. Žádný krůček pro ni nebude obyčejným. Až její dítě poprvé řekne: „máma“, bude svědkem zázraku a bude to vědět. Až bude svému slepému dítěti popisovat strom nebo západ slunce, uvidí je jako to dokáže málokterý člověk.

Dám jí, aby viděla jasně věci, které vidím já - lhostejnost, krutost, předsudky - a dám jí, aby se přes ně přenesla. Nikdy nebude sama. Budu po jejím boku každou minutu každého dne jejího života, protože bude vykonávat mou práci tak neomylně, jako bych to byl já.“

„A kdo bude patronem?“ ptá se anděl připravený k zápisu do matriky.

Bůh se usmál: „Bude jí stačit zrcadlo.“

Diogenes (Anthony de Mello)

Diogenes večerel čochku s chlebem. Viděl ho Aristippos, filosof, který žil v přepychu díky tomu, že lichotil králi.

Aristippos řekl: „Kdyby ses naučil podbízet králi, nemusel by ses žít čochkou.“

Diogenes odpověděl: „Nauč se žít čochkou a nebudeš muset věnovat takovou péči králi.“

Už nikdy v životě (neznámý autor)

Prázdniny začaly. Nastal klid a čas pozorovat věci kolem sebe. Poprvé si všímám míst, kde trávím volné večery, často se protahující až do brzkých rán.

Strmé schody vedoucí do místnosti zahalené kouřem z cigaret. Chvilí trvá než se rozkoukáte. Kolem stolů sedí lidi, kteří jsou buď znuděni nebo se vesele baví. Obojí je pouze image. Sedím na židli, která se tak tak drží a ruce si raději ani neopírám o stůl, protože je špinavý a zalepený od rozlitého piva. Uprostřed toho stolu je plný popelník vykouřených cigaret a zvedá se odtud proužek z nové cigarety. Za mými zády je slyšet hlas zpěvačky. Zpívá v druhé místnosti, kde se lidé ještě více zaobírají svými problémy. Všichni trpí nějakou depresí a stačí slovo depka a všem je jasné, že nemají otravovat. Zpěvačka se po každé písničce napájí vodou, protože jí kouř vysouší hrdlo. V místnosti je tma, jen sem tam proniká tenký paprsek světla. Tahle hospoda má silný nádech rozporuplna. Alespoň já to tak vnímám. Můžu sem jít, když jsem veselá, a budu se bavit, nebo mít depresi, a budu sedět v koutě a všichni mě pochopí. Hodinku, dvě se zdržím a jdu někam jina.

Stěny s hrůznými grafity. Lidé, kteří se o ně opírají. Někteří sedí a jejich oči neprokazují už známky života, jen duše ještě žije ideou drogy. Za stromem se líbají naruživí milenci. Každých pět minut tam stojí jiná dvojice. Ostatní čekají ve frontě, která není určená zástupem čekajícího lidu, ale lidmi, kteří stojí opodál a každou chvíli jejich zrak sklouzne nápadně nenápadně ke stromu. Každou chvíli někdo vychází ven, aby zalapal po dechu. V místnosti jsou všechny

pohovky obsazeny páry líbajících se lidí. Tady jsou všechny známosti na jednu noc. Lidé se tady chovají jako zvířata. Jediné, co je sem táhne, je touha po sexu. Tady se člověk stává zvířetem. Kluk se projevuje jako samec a holka jako poddajná samice. V tu chvíli je to všem úplně jedno. Jejich hlavní myšlenkou je obsadit strom venku.

Pomalu se začínají probouzet ptáci. Někteří lidé, ti, co zůstali při smyslech odcházejí domů. Jejich chůze nabírá značných obrátek. Nejsou schopni jít v lince. Zem se přibližuje a vzdaluje zaráz. Extáze drogy pomíjí. Přichází silná deprese.

Někteří zůstanou a spí na pohovkách, na kterých se ještě před nepatrnou chvílí někdo miloval. S ránem je probouzí vyhazovač. Zbývající lidé odchází. Jdou městem a neví, kam mají jít. Je jim zima a bolí je hlava. Večer cosi přehnali. Počítají, kolik jim zbylo peněz nebo kolik dluhů opět nadělali. Nakonec skončí na schodech u kostela a čekají na mši.

V kostele sedí a zaobírají se včerejškem. Litují toho, co zase udělali. Bojí se, že se nakazili a slibují si, že už nikdy, nikdy v životě... a večer opět čekají u stromu, v očích je jen idea drogy a čekají, až je vyhazovač probudí a oni půjdou do kostela s tím nekonečným: „...už nikdy v životě“.

Bajka o želvě a motýlovi (Jedůfka)

Motýl se zamiloval do želvy. Povídali si o svém životě. Želva řekla motýlovi, že její život trvá sto let a motýl jí odpověděl, že jeho život trvá jediný den.

Želva řekla: „To je strašně krátký život, z toho nic nemáš.“

Motýl jí odpověděl: „Když ten jeden den prožiji v lásce s Tebou, bude naplněný a budu umírat šťastný.“

Když se na sklonku dne loučili, řekla želva: „Co je mi mých sto let plných, když je prožiji BEZ TEBE!“

Ptal jsem se cest (Tomáš Halík)

To, co je v našich životech nejdůležitější, to nevidíme teď ani my sami. Věřím, že nejvlastnějším autorem našeho života je Bůh, a těším se, že nám jednou své dílo ukáže.

Představuji si to tak, jako když se tká orientální koberec. Když se díváte na tu stranu koberce, na níž se pracuje, vidíte jenom celkem ošklivou splet' nitek a uzlíků. Až je koberec dotkán, obrátí se - a člověk žasne, když vidí jeho líc, symetrický ornament a zářivé barvy.

Jeho království (Mika Waltari)

Snad je božskost stejně prostá jako chléb, jež nám dal k snědku, a víno, jež jsme pili...

Přijdou na tebe ještě zlé dny a ani hříchům nikdo neujde. Ale nedopusť, aby tvé srdce ztvrdlo, neboť zbožným v očích lidí a nečiní unáhlené sliby. Přiznej hřích za hřích, i když upadneš v hřích, jemuž nemůžeš uniknout, a nehaj se marnými výmluvami, ani nepoukazuj na to, že v té věci nejsi horší jiných, ježto i druzí to dělají. Upadneš-li však do hříchu a potom budeš tím trpět, takže tvůj hřích ti bude jen zoufalstvím a nepotěší tě, pak teprve jsi zralý k nápravě.

A není tak strašného hříchu, aby ti jej neodpustil, budeš-li v srdci litovat a vzývat ho. Pouze tvrdost a zatvrzelost odpustit nemůže, neboť tehdy se člověk od něho vědomě odlučuje. Přesto nikdo se od něho nevzdálí natolik, aby nemohl nalézt cestu k němu zpět, tak nezměřitelná je jeho milost.

Avšak půjdeš-li cestou jeho království, vyhneš se mnohému zlému. A svěřím ti zázrak, jenž se mi zjevil ve snu: Cesta sama je již královstvím.

Utrpení mladého Werthera (W. Goethe)

Dejme tomu, že mládenec z celé duše miluje dívku, že u ní tráví všechny hodiny dne, že vyplývá všechnu sílu a jmění, jen aby ji mohl přes tu chvíli přesvědčit, že se jí zcela oddává.

A tu by přišel šosák, muž, který má svůj veřejný ouřad a řekl by mu: „Vzácný mladý pane, milovat, to je lidské, ale musíte lidsky milovat. Rozvrhněte si svůj čas, jednu část věnujte práci a hodinu oddechu své dívce, rozpočítejte své jmění a co vám přebývá z nejnnutnějšího, za to jí sem a tam (jenom ne příliš často) kupte dárek. Třeba k narozeninám, anebo když má svátek atd.“

Uposlechne-li ten člověk, bude z něho užitečný mladý muž a já sám bych radil každému knížeti, aby ho posadil do svého senátu. Jenže po lásce je věta, a je-li umělec, po jeho umění.

„Lidská přirozenost,“ pokračoval jsem, „má své meze. Dovede snášet radost, bolest, lítost až do určitého stupně, ale hyne, jakmile je překročen.“

Nejde tu tedy o to, kdo se silný či slabý, nýbrž, vydrží-li tolik utrpení, kolik mu bylo naloženo, ať už je to trýzeň duševní či tělesná. A zdá se mi právě tak pošetilé říkat, že je zbabělý, kdo si bere život, jako je nevhodné nazývat zbabělcem toho, kdo umírá na zákeřnou horečku.“

...Příroda nezná východiska z bludiště z matených protikladných sil a člověk musí zemřít. Běda tomu, kdo by se dovedl na to dívat a říci:

„Bláhová! Kdyby byla dočkala času, zoufalství by se už ztlumilo, byl by se už našel někdo, kdo by ji utěšil.“

Není to o nic chytřejší, než kdyby někdo řekl: Blázen! Umírá na horečku! Kdyby byl počkal, až se jeho síly zotaví, až se jeho šťávy vzpamatují, až se jeho rozbouřená krev usadí, všechno by dobře šlo a žil by dodnes mezi námi.

V řeckých bájích se dočteme... (Petr Šimeček)

Chtěl učiniti Zeus lidstvo moudré a zároveň citlivé, silné a přitom něžné, odvážné i rozvážené, vznešené a přesto neztrácející pokoru. Úkol tento zdál se Diovi přetěžký, vždyť tak velké nároky nekladl ani na bohy. I daroval člověku čtyři ruce, stejný počet nohou a k tomu všemu ještě dvě hlavy, aby všech těchto vlastností mohl

dosáhnout. Když hotov byl se svou prací, spokojen usnul ve stínu posvátného dubu.

Když se probudil, navrátil se na Olymp, kde ho však místo vděku čekal zástup nespokojených bohů. „Podívej, cos provedl, vždyť tvoji lidé jsou božštější než my, bohové,“ hořekovali jeden přes druhého. „Umi střílet ze dvou luků zaráz,“ stěžoval si Apollón. „Jsou krásnější než já,“ naříkala Afrodita. „Dokážou funkci zaráz integrovat i derivovat,“ ozval se nesmělým hláskem nepříliš známý bůh matfyzáků. „Derivovat i integrovat, (ach)?“ Zeus nechtěl věřit svým uším, „takto to nesmí zůstat. Dneska si derivují a integrují a zítra si vymyslí, že by si vystačili s jediným bohem.“

I rozeznil se Zeus a silou blesku rozpoltil každého člověka vedví. Potom očaroval lidem oči a oni jak slepí bloudili světem. Když z nich sňal mámení a oni prohlédli, zjistili, že již nejsou dokonalí, každému z nich něco chybělo. Někteří byli silní, ale také hrubí, odvážní, ale zbrklí, vznešení, ale pyšní. Tu poznali, že to, co jim schází je jejich druhá polovička. A od té doby lidé putují po zemi a hledají ji. Dávno už na tento příběh zapomněli, ale někde tam za hranicí vědomí jasně cítí, jak toho druhého postrádají a jak to bude krásné, až se s ním opět setkají.

Přeji všem hledajícím mnoho štěstí a Bogdanovi s Monikou i ostatním, kteří se již našli, aby tu svoji drahou druhou polovinu už nikdy neztratili, a všem posílám následující písničku...